

WAT DENKT MIJN TIENER NU ECHT?

WAT DENKT MIJN TIENER NU ECHT?

100 SITUATIES UIT HET LEVEN VAN ALLEDAG
OM JE TIENER BETER TE BEGRIJPEN EN TE HELPEN

TANITH CAREY

KLINISCH PSYCHOLOOG
DR ANGHARAD RUDKIN

Penguin
Random
House

Oorspronkelijke titel: *What's my teenager thinking?*
© 2020 Dorling Kindersley Limited, A Penguin Random House Company
© 2021 Nederlandse vertaling Manteau / Standaard Uitgeverij nv, Franklin
Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Vitataal

www.standaarduitgeverij.be
info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland
New Book Collective, Utrecht
www.newbookcollective.com

© 2020 Tekst: Tanith Carey

Uitgeefdirecteur: Mary-Clare Jerram
Designer: Tom Forge
Illustrator: Céleste Wallaert
Coverontwerper: Nicola Powling

Voor de Nederlandse uitgave
Vertaling: Nicole Seegers/Vitataal
Redactie: Vitataal, Feerwerd
Cover: Dominic Van Heupen
Opmaak: -Lein | redactie & vormgeving, Amersfoort

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd besteed, kan de redactie of de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze publicatie zou kunnen voorkomen.

Disclaimer: De visie op opvoeding is die van de auteur. Als je zorgen hebt over het gedrag, de gezondheid of het welzijn van je kind, is het aan te raden om professioneel advies in te winnen. De auteur noch de uitgever kan aansprakelijk of verantwoordelijk worden gesteld voor de schade die zou kunnen voortkomen uit de informatie of suggesties in dit boek.

ISBN 978 90 223 3809 4
D/2021/0034/216
NUR 854

For the curious
www.dk.com

INHOUD

Voorwoord..... 12

HOOFDSTUK 1

Je tiener begrijpen

Je eigen tienerjaren..... 16
Het brein van je tiener..... 18
Je kind door de tienerjaren loodsen..... 20
Genieten van het leven met je tiener 24

HOOFDSTUK 2

Je tiener is 13-14 jaar

Ik ruim mijn kamer zo op..... 28
Ik heb een nieuwe telefoon nodig 30
Hoe lang word ik?..... 32
Er is niets te eten 34
Ik heb niks om aan te doen 36
Survivalgids voor ouders Social media 38
Ze zijn zo schattig 40
Het is altijd mijn schuld 42
Ik haat je!..... 44
Survivalgids voor ouders
Communiceren met tieners..... 46
Ik heb vorige week gedoucht..... 48
Ze is zo'n bitch!..... 50

Ik heb het veel te druk 52
Ik heb niet geluncht..... 54
Dat is voor kinderen 56

Survivalgids voor ouders

Groepsdruk en fomo 58
Ik heb een nieuwe beha nodig..... 60
Hij blijft maar op me vitten 62

Survivalgids voor ouders

Vriendschapsperikelen 64
Iedereen haalt hogere cijfers dan ik..... 66
Ik wil niet meedoen met gym 68
Ik heb 's morgens geen honger..... 70
Ik schaam me dood!..... 72
Dit is zo saai 74
Hij heeft deze foto gedeeld 76

Survivalgids voor ouders Zelfbeschadiging ...78

Ik sloeg niet met de deur! 80
Ik ga niet naar school 82
Ik ben in een vreselijke foto getagd 84
Niemand schrijft meer dan dit..... 86
Ik kwam deze foto tegen..... 88
Ik ben zo behaard 90
Ze is een slet 92
Iedereen speelt dit computerspel..... 94
Het is mijn telefoon 96
Ik ga protesteren..... 98

HOOFDSTUK 3

Je tiener is 15-16 jaar

Stop met mij volgen op social media	102
Laat me slapen!	104
Ik kan niet naar het feest. Ik heb puistjes ..	106
Hij is gewoon een vriend	108

Survivalgids voor ouders

Seks en anticonceptie	110
Al mijn vriendinnen verven hun haar.....	112
Ik heb scheerspullen nodig.....	114
Ik moet trainen.....	116
Je luistert nooit.....	118

Survivalgids voor ouders

Seksualiteit en gender	120
Al mijn vriendinnen zien er geweldig uit ...	122
Kan ik mijn zakgeld alvast krijgen?.....	124
Jij vloekt ook	126

Ik zit te leren.....	128
Nog één spel	130
Ik ben niet uitgenodigd	132

Survivalgids voor ouders

Examenondersteuning.....	134
Ga mijn kamer uit	136
Zij is je lievelingetje	138

Survivalgids voor ouders Stiefgezinnen .....

Kan me niks schelen!.....	142
Ik vertel de waarheid	144
Ik draag wat ik wil	146
Je hebt altijd kritiek.....	148

Survivalgids voor ouders

Praten over pornografie.....	150
Mijn leraar mag me niet	152
Van papa mocht het	154
Ik weet niet hoe die sigaretten in mijn tas zijn gekomen	156

Help! Ik ben al laat!	158
Mijn leven is voorbij als ik geen hoge cijfers haal.....	160
Survivalgids voor ouders Eetproblemen.....	162
Ik ga toch.....	164
Ik heb geen tijd.....	166
Ik voel me niet veilig op school.....	168
We hebben verkering.....	170
Ik heb niet aan de wodka gezeten	172
Mag ik rijlessen volgen?.....	174
Ik ben gay.....	176

HOOFDSTUK 4

Je tiener is 17-18 jaar

Waarom moeten jullie met mijn leraar praten? ...	180
Je kent mijn vrienden niet zoals ik ze ken	182
Ik dacht dat ik vrij had	184

Mag ik mijn lippen laten doen?.....	186
Survivalgids voor ouders	
Angst en depressie.....	188
Ik denk dat ik een tussenjaar neem.....	190
Wil jij het doen?.....	192
Mag mijn vriendje blijven slapen?.....	194
Survivalgids voor ouders Instemming	196
Je leeft maar één keer.....	198
Ik ga een tatoeage laten zetten	200
Survivalgids voor ouders Drugs.....	202
Het is uit	204
Ik mis je.....	206
Dampen is niet slecht voor je	208
Ik maak me zorgen over de toekomst	210
Sorry dat ik niks van me heb laten horen	212
Register.....	214
Dankwoord.....	219

Voorwoord

Iedere ouder vraagt zich weleens af: hoe haalt hij het in zijn hoofd? Of het nu gaat om het ineens roze verven van hun haar of het op een hoop schuiven van kleren en dat 'opruimen' noemen, tieners staan niet echt bekend om hun voorspelbare, rationele manier van denken.

Een tiener opvoeden voelt soms als een rollercoaster: het ene moment eng, het volgende opwindend. Het is voor ouders vooral een beangstigende ervaring, omdat ze vaak bang zijn voor wat hun te wachten staat. Je kind is groter geworden, evenals de problemen waarmee je misschien te maken krijgt, zoals schoolcijfers waarvan je denkt dat ze bepalend zijn voor haar toekomst, onzekerheid over haar lichaam of geëxperimenteer met drugs of alcohol.

Het brein van een puber ondergaat net zoveel veranderingen als het brein van een peuter, alleen staan haar emoties nu flink onder invloed van een krachtige cocktail van hormonen. Je kunt haar ook niet meer tot in alle hoekjes van het internet volgen. Gelukkig leven we nu in een tijdperk waarin we, dankzij neurowetenschappelijke ontwikkelingen, beter dan ooit begrijpen hoe het puberbrein werkt. Samen met dr. Angharad Rudkin heb ik de nieuwste inzichten over de ontwikkeling van het brein toegepast op allerlei verschillende situaties waar je met je puber tegenaan kunt lopen. Ons advies is gebaseerd op betrouwbare, door collega's getoetste onderzoeken (te vinden in de onlineappendix bij dit boek).

In dit boek bespreken we de meest voorkomende scenario's waarmee je als ouder van een puber te maken kunt krijgen. We kijken naar mogelijke gedachten bij jou die misverstanden in de hand werken, zodat je op moeilijke momenten weet dat je niet de enige bent die zich zo voelt. We leren je diep ademhalen en effectieve methoden gebruiken om situaties waarin de emoties hoog oplopen op dat moment te sussen. Daarnaast

bieden we langetermijnstrategieën om de relatie met je tiener te verbeteren. En door het hele boek heen pakken we lastige problemen aan, van omgaan met groepsdruk en examenstress tot zelfverwonding, drugs en anticonceptie.

We onderscheiden drie fasen in de ontwikkeling van tieners: de vroege adolescentie, de middenadolescentie en de late adolescentie. Hoewel de ontwikkeling op vele fronten plaatsvindt en iedere tiener zijn eigen tempo volgt, vinden deze fasen doorgaans in dezelfde volgorde plaats. In dit boek wisselen we 'hij' en 'zij' af, maar de meeste situaties zijn op beide seksen van toepassing.

Voor een goede ouder-kindrelatie is open communicatie cruciaal. Gebruik dit boek daarom samen met je tiener om onderwerpen bespreekbaar te maken, om te praten over de gevoelens die jullie op explosieve momenten ervaren en om inzicht te krijgen in elkaars standpunten.

We denken al gauw dat straf de beste remedie is voor gedrag zoals een grote mond, slordigheid en onbesuisde acties. Maar dit soort irritaties is veel minder frustrerend of onbegrijpelijk als je de beweegredenen begrijpt. In dit boek lees je welke kwesties zorgelijk en welke normaal zijn. We vertellen je wat de volgende hobbel op de weg zou kunnen zijn, en dat maakt de ongelooflijke reis naar volwassenheid begrijpelijker en plezieriger, voor jullie allebei.

Tanith Carey

TANITH CAREY

